Toegankelijkheid van de huisartsenzorg in Brussel

Haio: DEPUYDT Gilles , V.U.B.
Promotor: Roex Ann , V.U.B.
Praktijkopleider: Demaerel Hannah , Roex Ann , SCHMITZ Tom , VAN DIERDONCK Sylke

Context: Recent onderzoek heeft aangetoond dat 34% van de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen vaste huisarts heeft. Data hierover verschillen lichtjes door de jaren heen en tussen beschikbare rapporten, maar steeds is het aandeel patiënten dat geen vaste huisarts heeft in Brussel opmerkelijk hoger dan in het Vlaams of Waals Gewest. Dit moet gekaderd worden in de Brusselse context, gekenmerkt door een jonge en internationale bevolking, waarvan een relatief groot deel in (kans)armoede leeft. Er bestaan weinig gegevens over de redenen waarom Brusselaars geen vaste huisarts hebben. De huisartsenzorg is echter een essentieel fundament van de eerstelijnszorg, en een gebrek aan een vaste huisarts kan belangrijke gevolgen hebben.

Onderzoeksvraag: Kunnen we de drempels identificeren die Brusselaars zonder GMD-houdende arts ondervinden bij toegang tot de huisartsenzorg?

Methode: Er werd op gestructureerde wijze een vragenlijst ontwikkeld om een cross-sectionele kwantitatieve analyse te kunnen maken van door patiënten gerapporteerde drempels. Er werden persoonlijke karakteristieken van de patiënt bevraagd, alsook de belangrijkste ervaren drempel. Deze werden in categorieën ingedeeld waarbij werd nagegaan welke factoren het belangrijkst waren binnen elke groep. De onderzoekspopulatie bestond uit patiënten zonder vaste huisarts die de Brusselse wachtdienst van huisartsen (GBBW) consulteerden. De vragenlijst werd ofwel door de patiënt in de wachtzaal ingevuld (waar de vragenlijst vrij beschikbaar was), ofwel samen met de onderzoeker.

Resultaten: Het onderzoek liep van juli 2022 t.e.m. maart 2023, waarin 41 patiënten de vragenlijst invulden. De steekproefpopulatie was voornamelijk jong (86% <45 jaar), met een gelijkaardige verdeling van mannen en vrouwen, en waarvan het merendeel al meer dan 3 jaar in Brussel woonde. De belangrijkste drempels tot de huisartsenzorg die gerapporteerd werden waren de gebrekkige beschikbaarheid van de huisarts (37%), de patiënt die geen nood had aan een huisarts (29%) en persoonlijke redenen (20%). Binnen deze groepen werd respectievelijk het meest melding gemaakt van de volgende factoren: de moeilijkheid om een huisarts te vinden die nog nieuwe patiënten aanneemt (44% van deze categorie), de huisarts was moeilijk te contacteren (bv. telefonisch, lange wachttijden) (28%); de patiënt was zelden ziek (64%) of had al een huisarts in een andere regio (18%); de patiënt had slechte ervaringen met huisartsen in het verleden (50%), de werking van het gezondheidssysteem in België was onvoldoende duidelijk (22%). Verder werden verbanden tussen verschillende categorieën nagegaan, en werd gekeken of er een risicoprofiel opgesteld kon worden voor bepaalde drempels o.b.v. de persoonskenmerken.

Conclusie: De gerapporteerde drempels tot de huisartsenzorg vielen in een breed spectrum van categorieën. De moeilijke beschikbaarheid van de huisarts, geen nood hebben aan een vaste huisarts, en persoonlijke redenen vormden de frequentste drempels. Binnen elk van de categorieën konden gerichtere vragen een beter beeld geven van de belangrijkste factoren binnen de groepen, waardoor nuttige actiepunten voor beleidsmakers aan het licht kwamen. Ondanks de beperkingen van de studie werden belangrijke drempels geïdentificeerd waardoor hopelijk de toegang tot de gezondheidszorg voor iedereen in het Brussels Gewest geoptimaliseerd kan worden. Suggesties

voor verder onderzoek werden gegeven.